

4. Волотко Е. В. Оцінювання ефективності й безпеки державної інформаційної політики України. *Право та державне управління*. 2019. № 4. С. 256–262.

5. Петренко К. М. Удосконалена методика оцінювання ефективності системи забезпечення інформаційної безпеки Міністерства оборони та збройних сил України. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2022. № 3 (45). С. 97–100.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-108>

МІЖНАРОДНЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИНЦИПУ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Раздольська О.В.

*аспірант кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ*

Зарубіжний досвід реалізації принципу дотримання прав і свобод людини в діяльності органів правопорядку та зокрема, поліції базується на низці нормативно-правових актів як міжнародного рівня та гатунку, так і на національному законодавстві відповідної країни, що такий принцип імплементувала та дотримується. Крім цього, належить зауважити, що певною мірою формулювання принципів і стандартів випрацьованих теорією прав і свобод людини і громадянина корелюється з мірою та можливістю імплементатії відповідних теоретичних конструкцій у діяльність практичних органів правопорядку.

А. Добровінський вказує, посилаючись на міжнародні нормативно-правові джерела, що основні європейські стандарти діяльності поліції закріплені в Резолюції № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію», прийнятій 08.05.1979, Рекомендації Res (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики» від 19.09.2001; а також у відповідних документах ООН – Резолюції 34/169 Генеральної Асамблеї ООН «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку» від 17.12.1979; Основних принципах застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку, прийняті восьмим Конгресом ООН 07.09.1990 [1]. Виходячи із аналізу «Декларації про поліцію» від 08.05.1979 року можемо виділити наступні

стандарти діяльності поліції: поліцейський повинен чесно, об'єктивно і з почуттям власної гідності виконувати свої повноваження; поліція є державною службою; поліція повинна протидіяти корупції; поліцейський зобов'язаний не виконувати злочинний наказ; поліцейський не повинен сприяти в переслідуванні осіб, які не вчинили жодного злочину, лише за їх расову, релігійну чи політичну приналежність; повинна існувати чітка ієрархія вказівок, для того, щоб була змога відслідкувати працівника поліції, який надав своїм підлеглим до виконання незаконний наказ; професійні, психологічні та матеріальні умови, в яких поліцейський виконує свої завдання повинні захищати його честь, гідність та неупередженість та інші [2; 3]. Належить вказати, перш за все, що всі перелічені складові, на нашу думку різною мірою формують уявлення про принцип дотримання прав і свобод людини і громадянина в правоохороні та діяльності Національної поліції України загалом, оскільки саме вони формують його межі та зміст, указують а правильність чи не правильність методів і способів.

Цілком, на нашу думку, є зрозумілим, що людиноцентриський підхід до формування правоохоронної доктрини має превалювати загалом у всіх проявах і напрямках діяльності Національної поліції України, оскільки саме він дозволяє чітко та зрозуміло усвідомити зміст і сутність дотримання прав і свобод людини і громадянина в правовій системі суспільства та під час глобальних і локальних загроз.

Крім усього іншого, належить також підкреслити, що міжнародні нормативно-правові акти, котрі визнані державами-членами міжнародних організацій і інституцій є тими вихідними й базовими документами, що дозволяють врахувати в поточній діяльності поліції засадничі вектори та сформувати уявлення про концептуальність прав і свобод людини і громадянина в діяльності поліції.

Міжнародно-правові стандарти поліцейської діяльності є корелятивним відображенням міжнародної політико-правової фіксації універсальної природи прав людини; є фактором наближення законодавства України. Зокрема, приведення нормативних актів Міністерства внутрішніх справ України до вимог міжнародно-правових документів є однією з форм взаємодії в поліцейській діяльності та засобом в інтеграційному процесі під час виконання вимог адаптації національного законодавства до відповідних міжнародних стандартів. Крім того, вони є формою практичного удосконалення правових засад поліцейської діяльності відповідно до міжнародних зобов'язань України, зокрема у сфері забезпечення дотримання прав і свобод людини. Запровадження міжнародно-правових стандартів поліцейської діяльності на національному рівні є концентрованим відображенням загальноприйнятої світової правозастосовної практики, зокрема у сфері

забезпечення дотримання прав і свобод людини відповідними правоохоронними органами, та формує сучасну стратегію протидії викликам транснаціональній організованій злочинності як невід'ємної міжнародної складової частини превентивного запровадження виникнення деструктивних загроз світовому суспільству [4]. Слід також на нашу думку підкреслити, що своєчасна та повна імплементація міжнародних стандартів дотримання прав і свобод людини і громадянина, перш за все дозволить пришвидшити європейську інтеграцію України як держави із визнаним статусом, що в свою чергу підтверджує свої намагання щодо вступу в європейський союз і свідомо приймає відповідні цінності як основоположні, неподільні та вказує їх складовою не лише національного законодавства, а й свідомості суспільства, при цьому фундуєчи основні форми та методи діяльності Національної поліції України саме на них.

Європейським кодексом поліцейської етики, прийнятим 19.09.2001, встановлено, що основними цілями поліції є: підтримка публічного спокою, забезпечення права і порядку в суспільстві; захист і дотримання основоположних прав і свобод особи, закріплених, зокрема, в Європейській конвенції про права людини; запобігання та подолання злочинності; виявлення злочинів; надання допомоги і послуг суспільству [5]. Звідси й витікає основоположна ідея про те, що поліція, як будь-який орган правопорядку є виключно сервісною службою в суспільстві, що служить останньому для задоволення потреб його безпечного існування та створення відповідного середовища, що в свою чергу забезпечується, перш за все у спосіб дотримання прав і свобод людини і громадянина в своїй діяльності, як не порушного й одного з основних принципів.

Тому, безперечно позитивним, в контексті імплементації міжнародного досвіду до системи забезпечення реалізації принципу дотримання прав і свобод людини є застосування людиноцентричного підходу, що активно культивує верховенство прав людини і громадянина над інтересами державного апарату та окремо взятих посадових осіб.

Література:

1. Добровінський А.В. ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України. Харків, 2019. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/11_04_2019/pdf/47.pdf

2. Декларация о полиции : резолюция № 690 (1979) Парламентской ассамблеи Совета Европы от 08.05.1979 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803

3. Добровінський А.В. ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України. Харків, 2019. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/11_04_2019/pdf/47.pdf

4. Вітик Ю. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ. Knowledge, Education, Law, Management 2020 № 7 (35), vol. 3. URL: <https://kelmczasopisma.com/viewpdf/3215>

5. Рекомендації Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики» (Ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 року на 765-му засіданні заступників міністрів) // Центр політико-правових реформ : сайт. URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-109>

РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗАСУДЖЕНИХ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ В УКРАЇНІ

Литвиненко О.Ю.

аспірант,

Науковий керівник: Шкута О.О., д.ю.н., професор

Класичний приватний університет

Сьогодні ЄСПЛ, безсумнівно, є найбільш авторитетним та дієвим регіональним органом, основним завданням якого є захист прав людини, і тому можна констатувати, що цей міжнародно-правовий механізм є одним з основних і ефективних. Конвенція регламентує порядок утворення цього органу, визначаючи, що для забезпечення дотримання Високими Договірними Сторонами їхніх зобов'язань за Конвенцією та протоколами до неї створюється ЄСПЛ, який функціонує на постійній основі.

Юрисдикція ЄСПЛ поширюється на всі питання тлумачення і застосування Конвенції та протоколів до неї, подані йому на розгляд відповідно до ст. 33, 34, 46 і 47. Будь-яка Висока Договірна Сторона може передати на розгляд ЄСПЛ питання про будь-яке порушення